

Aanbeveling nr. 02/2007 van 28 november 2007

Betreft: Aanbeveling uit eigen beweging inzake de verspreiding van beeldmateriaal (A/2007/033)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna privacywet), inzonderheid artikel 29 en 30;

Gelet op de bevoegdheid van de Commissie om over elke aangelegenheid die de bescherming van de persoonlijke levenssfeer betreft op eigen initiatief adviezen en aanbevelingen te geven;

Gelet op het verslag van mevrouw Vander Donckt;

Brengt op 28/11/2007 de volgende aanbeveling uit:

A. VOORWERP VAN DE AANBEVELING

1. De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming heeft onlangs de Commissie verzocht om advies over een brief die hij voornemens is te richten aan de ouders betreffende het publiceren van foto's van hun kinderen. Als scholen de letter van de privacywet willen volgen moeten ze volgens de minister voor elke foto afzonderlijk namelijk de toestemming vragen van de ouders of de leerlingen, hetgeen de nodige administratie met zich meebrengt. Een mogelijke oplossing bestaat er volgens de minister in om de ouders en leerlingen een brief over te maken bij de start van het schooljaar waarin ze hun voorkeur kunnen aanduiden.

2. In het verleden heeft de Commissie ook bepaalde standpunten ingenomen waarbij een eerder rigide interpretatie werd aangehouden over de wijze waarop toestemming moet worden verstrekt. In ons maatschappelijk bestel worden we vandaag echter geconfronteerd met een snelle evolutie op het gebruik van allerlei vormen van beeldmateriaal en hun verspreiding (foto, film, video, dvd, internet, e-letters, gsm, mms, ...). De Commissie wordt herhaaldelijk met dergelijke vragen inzake de verspreiding van beeldmateriaal geconfronteerd, niet enkel in het domein van het onderwijs, doch in diverse toepassingsgevallen zoals in het verenigingsleven, jeugdbewegingen, hobbyclubs, sportverenigingen, De technologische ontwikkelingen maken het vandaag mogelijk snelle en vrij interactieve vormen van communicatie te ontwikkelen waarbij het aanwenden van beeldmateriaal intensief is ingeburgerd. Daarbij stelt zich onder meer de vraag of voor iedere actie een nieuwe specifieke toestemming noodzakelijk is dan wel of deze vormen van communicatie kunnen deel uitmaken van een normaal verwachtingspatroon van de werking binnen een schoolleefgemeenschap, de vereniging, de sportclub, e.d.

3. Gelet op het voorgaande, vindt de Commissie het aangewezen een aanbeveling uit eigen beweging overeenkomstig artikel 30, §1 van de privacywet uit te brengen inzake de verspreiding van beeldmateriaal. Deze aanbeveling heeft als voorwerp om algemene richtlijnen op te stellen die dienstig kunnen zijn ingeval van verspreiding van beeldmateriaal in besloten kring. Uiteraard dient elke situatie afzonderlijk te worden beoordeeld, onder meer naargelang het toepassingsgebied en de toepasbare principes.

B. TOEPASSINGSGEBIED

4. Huidige aanbeveling zal handelen over de toepassing van de privacywet op het nemen en publiceren van foto –en videomateriaal. De beoogde situaties betreffen enkel deze waarin beelden worden geregistreerd (foto's, filmpjes, ...) van gebeurtenissen in 'besloten kring' (school, sportclub,

vereniging, ..) via fototoestel, camera, gsm, ... voor verspreiding op papier, het internet, via email, gsm,

5. De geviseerde gebeurtenissen zijn dus terug te voeren naar de volgende omgevingen : recreatie, school, (sport)vereniging. De aanbeveling zal eveneens een onderscheid maken naargelang het beeldopnamen van minderjarigen dan wel meerderjarigen betreft.

6. Volgende gevallen worden uitgesloten in deze aanbeveling : indien het nemen en publiceren wordt toegestaan/opgelegd door specifieke wetgeving (bijvoorbeeld publicatie van een foto op de identiteitskaart), indien zulks noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van openbaar belang (bijvoorbeeld de publicatie van de foto van een wijkinspecteur in een informatiefolder van een bepaalde wijk of op de website van de politiezone of politiedienst), dan wel noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst, indien zulk een verwerking noodzakelijk is voor de vrijwaring van een vitaal belang, of voor de behartiging van een gerechtvaardigd belang (bijvoorbeeld het dragen van een badge¹ met foto).²

7. Er wordt evenmin ingegaan op de verwerking van de 'gevoelige' persoonsgegevens, gezondheidsgegevens en gerechtelijke gegevens die zijn terug te vinden in de artikelen 6 tot en met 8 van de privacywet.

8. Tenslotte wordt ook de werkomgeving buiten beschouwing gelaten.

C. TOEPASSELIJKE WETGEVING

C.1. Grondrechtelijk kader

9. Vooreerst is artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten van toepassing : ' *1. Niemand mag worden onderworpen aan willekeurige of onwettige inmenging in zijn privé leven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling, noch aan onwettige aantasting van zijn eer en goede naam. 2. Een ieder heeft recht op bescherming door de wet tegen zodanige inmenging of aantasting.* '

10. Verder dient verwezen naar artikel 8 van het Europees verdrag inzake de rechten van de mens : ' *- 1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie. - 2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de*

¹ Zie hieromtrent het advies van de Commissie nr. 02/2004 uit eigen beweging betreffende identificatiebadges waarop naam en/of foto van de houder van de badge vermeld staan, 26 februari 2004;

² Derhalve worden de onderdelen b) tot en met f) van artikel 5 van de privacywet niet besproken in de aanbeveling;

uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.'

11. Tenslotte kan worden verwezen naar artikel 22 van de Grondwet : '*Ieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé-leven en zijn gezinsleven, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden door de wet bepaald. De wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel waarborgen de bescherming van dat recht.*'

C.2. Het persoonlijkheidsrecht op afbeelding

12. Het persoonlijkheidsrecht op afbeelding werd ontwikkeld door de rechtspraak en de rechtsleer. Ingevolge het recht op afbeelding dat aan elke persoon wordt toegekend, komt het in beginsel alleen aan de betrokken persoon toe te beslissen over de vervaardiging en het gebruik van de afbeelding van zijn beeltenis.

13. Zowel het nemen van de foto, als de publicatie ervan zijn in beginsel onderworpen aan de toestemming van de persoon die men wenst te fotograferen en wiens foto men wenst te publiceren. Bovendien houdt de toestemming tot het nemen van foto's van zijn beeltenis nog niet noodzakelijk een toestemming in tot het publiceren of het verspreiden ervan. Beide staan los van elkaar en moeten met andere woorden apart gevraagd worden.

14. Wat de toestemming van minderjarigen betreft, wordt meer en meer aanvaard dat een minderjarige met onderscheidingsvermogen zelf zijn toestemming kan geven. Dit begrip wordt door de huidige rechtspraak beoordeeld volgens de concrete, feitelijke omstandigheden van de zaak, maar dikwijls ligt de leeftijdsgrens in de buurt van 12 à 14 jaar.³

C.3. Andere grondslagen

15. Op de aansprakelijkheidsvordering op grond van artikel 1382 van het burgerlijk wetboek kan ook een beroep worden gedaan in verband met het recht op afbeelding. Voor klachten die niet onmiddellijk onder het toepassingsgebied van het recht op afbeelding vallen, kan men een beroep doen op de foutaansprakelijkheid.

³ Zie in extenso omtrent het recht op afbeelding : DIERICKX, L., Het recht op afbeelding, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2005, 345 p.; ISGOUR, M., en VINCOTTE, B., Le droit à l'image, Brussel, Larcier, 1998, 155p;

16. Verder dient eveneens artikel 10 van de Auteurswet te worden vermeld : ' *De auteur of de eigenaar van een portret dan wel enige andere persoon die een portret bezit of voorhanden heeft, heeft niet het recht het te reproduceren of aan het publiek mede te delen zonder toestemming van de geportretteerde of, gedurende twintig jaar na diens overlijden, zonder toestemming van zijn rechtverkrijgenden.* '

C.4. De privacywet

17. Tenslotte is er de privacywet : deze zal, mits de vervulling van een aantal voorwaarden, van toepassing zijn op het nemen en publiceren van foto –en videomateriaal. Dit wordt verder uitgewerkt onder punt D.

D. ALGEMENE AANBEVELINGEN

D.1. Toepassingsvoorwaarden

18. Voor de toepassing van de privacywet dient er sprake te zijn van een 'verwerking'⁴ van 'persoonsgegevens'⁵.

19. Wat het begrip 'verwerking' betreft kan worden verwezen naar het advies nr. 34/1999 van 13 december 1999⁶ vanwege de Commissie : ' *Het begrip 'verwerking van beelden' strekt zich in het kader van voorliggend advies uit tot elk opnamesysteem, analoog of numeriek, al dan niet onderbroken, met of zonder bewaring van deze opnames, op welke drager dan ook. Dit begrip is in het bijzonder van toepassing op het gebruik van camera's.* ' Derhalve zal het feit van te fotograferen of filmen, al dan niet numeriek, een geautomatiseerde verwerking uitmaken in de zin van de privacywet.

20. De definitie van het begrip 'persoonsgegevens' in de privacywet is zeer ruim, en betreft alle informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Indien de op foto's of filmpjes terug te vinden personen geïdentificeerd zijn of identificeerbaar, zal de privacywet in principe van toepassing zijn. Indien men derhalve de toepassing van de privacywet wenst uit te sluiten, kan het (voldoende) anonimiseren van een foto in een aantal gevallen mogelijks een oplossing bieden (bijvoorbeeld via het typische zwarte balkje, op voorwaarde dat de afgebeelde personen hierdoor niet meer herkenbaar zijn).

⁴ zie artikel 1, §2 privacywet;

⁵ Zie artikel 1, §1 privacywet;

⁶ Advies uit eigen beweging betreffende de verwerkingen van beelden, in het bijzonder verricht door middel van systemen van video-toezicht;

D.2. Uitzonderingen

➤ D.2.1. Privaat gebruik

21. Een eerste uitzondering betreft het zogenaamde 'privaat gebruik' : de privacywet is *niet* van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens die door een natuurlijk persoon in activiteiten met uitsluitend persoonlijke of huishoudelijke doeleinden wordt verricht⁷. Dit is bijvoorbeeld het geval bij privé-opnamen van familiefeesten of sportmanifestaties⁸. De verwerking van beelden voor privaat gebruik dient om tijdelijke of permanente archieven samen te stellen voor de individuele persoon, de familiekring of de verwanten, voor doeleinden van huishoudelijk of persoonlijk gebruik⁹.

22. Deze uitzondering betreft een gebruik voor een duidelijk bepaalde groep van personen : de toegang tot de gegevens dient beperkt te zijn tot een benoembare groep familieleden, kennissen of vrienden. Indien dus de foto's of filmpjes, gemaakt op activiteiten die tot het persoonlijke of gezinsleven van iemand behoren, worden verspreid binnen die specifieke kring, zou men kunnen argumenteren dat de privacywet niet van toepassing is. Men kan hier als voorbeeld verwijzen naar foto's van een familiefeest die per email aan de aanwezigen worden gestuurd, of die op een beveiligde website worden geplaatst, die enkel toegankelijk is voor de betrokken familieleden, en waarvan de pagina's met persoonsgegevens zijn afgeschermd van zoekmachines (tegengaan van indexering). Indien deze gegevens evenwel worden verstrekt aan een onbepaald aantal personen, bijvoorbeeld via een vrij toegankelijke website, kan er op deze uitzondering geen beroep meer worden gedaan, en is de privacywet onverkort van toepassing¹⁰.

➤ D.2.2. Journalistieke doeleinden

23. De privacywet voorziet uitdrukkelijk dat ze slechts *beperkt* van toepassing is indien persoonsgegevens verwerkt worden voor journalistieke doeleinden¹¹.

24. Zo bepaalt de privacywet dat:

- de verwerking van gevoelige gegevens, gegevens met betrekking tot de gezondheid en gerechtelijke gegevens voor uitsluitend journalistieke, artistieke of literaire doeleinden kan wanneer de verwerking betrekking heeft op persoonsgegevens die kennelijk publiek

⁷ Zie artikel 3, §2 privacywet;

⁸ Advies nr. 14/95 van 7 juni 1995 vanwege de Commissie;

⁹ Advies nr. 34/1999 van 13 december 1999 vanwege de Commissie;

¹⁰ Zie hieromtrent het Europees Hof van Justitie, 6 november 2003, Zaak C101/01, arrest Lindqvist;

¹¹ Zie artikel 3, §3, a), b), c) en d);

zijn gemaakt door de betrokken persoon of die in nauw verband staan met het publiek karakter van de betrokken persoon of van het feit waarin die persoon betrokken is.

- er een vrijstelling is van informatieplicht op verwerkingen van persoonsgegevens voor uitsluitend journalistieke, artistieke of literaire doeleinden wanneer de toepassing ervan de verzameling van gegevens bij de betrokken persoon in het gedrang zou brengen.
- het recht van toegang en verzet van de betrokkene niet van toepassing zijn op verwerkingen van persoonsgegevens voor uitsluitend journalistieke, artistieke of literaire doeleinden in de mate dat de toepassing ervan een voorgenomen publicatie in het gedrang zou brengen of aanwijzingen verschaffen over de bronnen van informatie.

25. Deze uitzonderingen hebben deels te maken met de uitoefening door journalisten van hun democratisch controlerecht, met name de zogenaamde "waakhondfunctie" van de pers in een democratische samenleving. Het gaat dan ook over een uitzondering waarop in de naam van de persvrijheid een beroep kan worden gedaan, met name door een geaccrediteerde journalist in de zin van de wet van 30 december 1963 betreffende de erkenning en de bescherming van de beroepsjournalist¹², of door éénieder die zulk een rol vervult. Een ledenblad van een vereniging of een schoolkrant vallen derhalve *niet* onder deze uitzondering.

D.3. Toepassing privacywet

➤ D.3.1. Toelaatbaarheid

26. Op grond van de privacywet komt het in principe alleen de betrokken persoon zelf toe te beslissen over de vervaardiging *en* het gebruik van de afbeelding van zijn beeltenis en zijn beide enkel mogelijk, mits de betrokkene daarvoor zijn ondubbelzinnige toestemming heeft gegeven¹³. Toestemming is de vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de betrokkene de verwerking van hem betreffende gegevens aanvaardt. "Vrij" wil zeggen dat er geen druk mag uitgeoefend worden om tot een toestemming te komen. "Specifiek" houdt in dat de foto voor geen ander doeleinde mag worden verwerkt dan deze waarvoor de toestemming werd gegeven.

27. De toestemming moet overeenkomstig artikel 5, a) *niet* schriftelijk zijn. Een ondubbelzinnige toestemming is voldoende. De toestemming mag dus niet voor interpretatie vatbaar zijn of meer dan één betekenis hebben. De toestemming kan mondeling worden gegeven, dan wel stilzwijgend. Een

¹² B.S. 14 januari 1964;

¹³ Zie artikel 5, a) privacywet;

stilzwijgende toestemming zou kunnen worden afgeleid uit het feit dat een persoon zich laat fotograferen tijdens een activiteit van een vereniging, en er zich bewust van is of behoorde te zijn dat de foto in het verenigingsblad kan worden gepubliceerd¹⁴. Een mondelinge of stilzwijgende toestemming is evenwel moeilijk bewijsbaar. Een voorzichtige verantwoordelijke voor de verwerking zal dan ook best omwille van bewijsredenen –zoveel als mogelijk– de toestemming van de betrokkene(n) schriftelijk trachten te bekomen.

28. Wat *minderjarigen* betreft, dient volgens de Commissie een onderscheid te worden gemaakt naargelang het zogenaamde 'onderscheidingsvermogen'¹⁵ in hoofde van de minderjarige, zoals het tevens gebeurt bij het persoonlijkheidsrecht op afbeelding¹⁶.

29. Indien het een minderjarige *zonder* onderscheidingsvermogen betreft, zijn zij onbekwaam om zelf toelating te geven en worden zij vertegenwoordigd door hun wettelijke vertegenwoordigers.

30. Indien het een minderjarige *met* onderscheidingsvermogen betreft, hetgeen idealiter volgens de concrete feitelijke omstandigheden van de zaak dient beoordeeld¹⁷, meent de Commissie dat er van een samenwerkingssysteem dient te worden uitgegaan, waarbij de toestemming niet enkel door de wettelijke vertegenwoordigers wordt gegeven, doch tevens door de minderjarige.

➤ D.3.2. Finaliteit

31. Overeenkomstig artikel 4 van de privacywet moet de verantwoordelijke voor de verwerking onder meer het doel respecteren waarvoor de verwerking wordt verricht, en waaromtrent hij de betrokkene heeft geïnformeerd. Het doel dient welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd te zijn. De verzamelde gegevens mogen niet overmatig zijn, en niet langer bewaard dan noodzakelijk voor de verwerking.

➤ D.3.3. Rechten

32. De privacywet geeft bovendien de persoon van wie de gegevens worden verwerkt onder meer:

¹⁴ Zie hieromtrent naar analogie het persoonlijkheidsrecht op afbeelding : DIERICKX, L., o.c., nrs. 183-188, 228-229;

¹⁵ Maturiteit die een minderjarige bezit inzake het stellen van een bepaalde handeling;

¹⁶ Zie DIERICKX, L., o.c., nrs. 61-65;

¹⁷ Men kan hier anderzijds uitgaan van een bepaalde leeftijd, de "leeftijd van onderscheidingsvermogen" (meestal ligt deze rond de 12 à 14 jaar);

- een recht op informatie¹⁸. Men moet dus verwittigd worden dat persoonsgegevens zullen verwerkt worden en waarom dat gebeurt.
- het recht om vragen te stellen aan de verantwoordelijke¹⁹. De betrokkene kan hem vragen of hij gegevens bezit. Deze verantwoordelijke dient dan mede te delen welke gegevens hij over een betrokkene heeft en waarom, hun oorsprong, welke soort gegevens het zijn en wie die gegevens zal ontvangen.
- een recht op toegang tot de gegevens²⁰. Dit betekent dat men altijd kennis mag hebben van zijn of haar gegevens. Belangrijk is wel dat de verantwoordelijke de betrokkene ook gewoon (per brief en zelfs per telefoon) mag meedelen dat hij gegevens bezit en over welke gegevens het precies gaat.
- een recht op verbetering en verzet²¹. De betrokkene kan zich altijd verzetten tegen het gebruik van zijn of haar gegevens, maar moet daar ernstige redenen voor hebben. Dit houdt tevens een recht op verzet tegen een ongeoorloofd gebruik van zijn of haar gegevens in en men mag zich kosteloos en zonder redenen verzetten tegen het gebruik van gegevens wanneer ze verwerkt worden voor direct marketingdoeleinden.

➤ D.3.4. Beveiliging en aangifte

33. Gelet op het feit dat het nemen en/ of het publiceren van een foto een (volledig of gedeeltelijk) geautomatiseerde verwerking uitmaakt, dient de verantwoordelijke voor de verwerking in principe hiervan aangifte te doen bij de Privacycommissie overeenkomstig artikel 17 van de privacywet.

34. De formulieren voor het invullen van deze aangifte zijn terug te vinden op de website van de Privacycommissie²². Deze aangifte kan ook online gebeuren.

35. Artikel 16 van de privacywet verplicht verantwoordelijken tot het treffen van passende technische en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Wat een passend beveiligingsniveau is, is afhankelijk van de stand van de techniek, het soort persoonsgegevens, de soort verwerking, De

¹⁸ Artikel 9 privacywet;

¹⁹ Artikel 10 privacywet;

²⁰ Artikel 10 privacywet;

²¹ Artikel 12 privacywet;

²² <http://www.privacycommission.be>

wetgever heeft nadrukkelijk een open norm gehanteerd, zonder nadere details over de soorten beveiliging.

E. CONCRETE AANBEVELINGEN

36. Zoals hierboven reeds gesteld, komt het in principe alleen de betrokken persoon zelf toe te beslissen over de vervaardiging *en* het gebruik van de afbeelding van zijn beeltenis en zijn beide enkel mogelijk, mits de betrokkene daarvoor zijn toestemming heeft gegeven.

37. De verantwoordelijke voor de verwerking moet dus van de betrokkene een vrije, specifieke en op informatie berustende toestemming bekomen. De toestemming moet evenwel niet schriftelijk zijn. Zij kan ook mondeling of stilzwijgend worden gegeven. Een stilzwijgende toestemming kan bijvoorbeeld worden vermoed ingeval van het nemen van een niet-gerichte foto ter rapportering van een bepaald evenement : een groepsfoto van een schoolfeest, voor publicatie in de schoolkrant, een foto van een sportevenement van de vereniging of van een toneeloptreden van het amateurgezelschap waarop ook enkele personen van het publiek zijn te zien, van een scoutsactiviteit waarop scoutsleden te zien zijn, etc. . Dit valt binnen het normaal verwachtingspatroon van de betrokkenen. Het gebruiken van deze foto om publiciteit voor de school of de vereniging te voeren, valt hier evenwel buiten. Dergelijke foto's genomen met impliciete toestemming mogen uiteraard geen aantasting inhouden van de eer of goede naam, dienen respectvol te worden gepubliceerd, zoals het normaliter door een 'goede huisvader' zou gebeuren. Er moeten ook geen overbodige bijkomende persoonsgegevens (zoals bijvoorbeeld adresgegevens) bij zulk een foto worden vermeld. Zulk een voorzichtigheid moet des te meer in acht worden genomen wanneer het gaat over activiteiten die zich situeren in een sfeer waarin gevoelige gegevens worden verwerkt. Naar analogie kan tenslotte worden verwezen naar het persoonlijkheidsrecht op afbeelding, en de toepassing ingeval van het fotograferen van een menigte²³.

38. Omwille van bewijsredenen, is het in de meeste gevallen evenwel aangewezen om één en ander schriftelijk vast te leggen. Dit kan praktisch gebeuren door ingeval van aansluiting bij een vereniging, sportclub, ... , een specifiek formulier aan de betrokkene voor te leggen, welk handelt over de vervaardiging en het gebruik van zijn afbeelding. Hier kan men vervolgens een onderscheid maken naargelang de foto's (gericht of niet gericht). Voor de *niet-gerichte foto's* (bijvoorbeeld klas- of groepsfoto's) volstaat het om de betrokkenen te informeren dat zulke foto's worden genomen, voor welk doel en welke publicatie. Een toestemming is hier dus niet vereist. Voor de *gerichte foto's* (bijvoorbeeld een individuele foto) moet op een nauwkeurige wijze worden verwezen naar de soort(en) te nemen foto's/filmpjes, de verspreidingsvorm (intern of extern, via krantje, internet,

²³ Zie DIERICKX, L., o.c., nrs. 297-303;

email, ..) en het doel ervan. De betrokkene moet vervolgens de mogelijkheid hebben om omtrent elk type al dan niet zijn toestemming te geven.

39. Verder dient er op dit formulier een verwijzing opgenomen naar de rechten van de betrokkenen overeenkomstig de privacywet : recht op informatie, toegang, verbetering en verzet.

40. Zoals hierboven aangegeven, zal de verantwoordelijke voor de verwerking naargelang het doel van de verwerking (informerende van één bepaalde groep : de vereniging, of de club (interne verspreiding), dan wel elke belangstellende (externe verspreiding)) zorg dienen te dragen voor passende beveiligingsmaatregelen.

41. Bijvoorbeeld voor wat betreft een publicatie van foto's op het internet, kan worden verwezen naar de volgende –niet exhaustieve- voorbeelden van beveiligingsmaatregelen : scherm specifieke pagina's met foto's af voor zoekmachines (tegengaan van indexering²⁴), gebruik indien mogelijk wachtwoorden of een andere passende methode om een doelgroep af te bakenen, beveilig machines en achterliggende databases tegen onbevoegde toegang door derden.

42. Tevens zal er een aangifte bij de Commissie vereist zijn door de verantwoordelijke voor de verwerking.

De Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Jo Baret

(get.) Willem Debeuckelaere

²⁴ Zoekbotten, zoals Google, bieden technische maatregelen aan zodat een uitgebreide indexering vermeden kan worden. In dat verband kan verwezen worden naar volgende link:
<http://www.google.be/support/webmasters/bin/answer.py?answer=35303> ;